

גילומים: איי פי

קורבן של האליטות

החברה היהודית תתרסק אם לא תבין שיש מושגים בסיסיים של צדק, הקצאת משאבים והתייחסות אוניברסלית לבני אדם. זו המשמעות האמיתית של השלום

אחוז מהאוכלוסיה שתקבל אותן, תהיה אוכלוסיה אשכנזית אמידה. מצב כזה עלול להחזיר אותנו מבחינה חברתית לשנות החמישים. השמאל הציוני נכשל גם בלהבין את הפוליטיקה של הזהויות. הוא לא השכיל להבין שחלק גדול מהגועל ומההתנגדות שמפגינים המזרחיים, הוא לא בגלל סדר היום החברתי של השמאל, אלא בגלל העובדה שבחסות של כאילו סולידריות מעמדת. מנסים אנשי השמאל לכפות

נית הוא עניין הארמון. ישנו היום ניסיון של חקלאים ושל הלובי החקלאי היהודי, וכלל לא משנה מאיזו מפלגה, להעביר חוק שנקרא "חוק עיגון זכויות החקלאים בקרקע". המשמעות של יישום חוק כזה היא לקחת 20 אחוז מאדמות המדינה, ולהפוך אותן לאדמה פרטית שבעצם מופרטת. אם זה יקרה, בידי מדינת ישראל לא יהיו יותר רוכבות קרקע עיות בעוד חמש שנים, ומדובר פה על ארבעה מיליון דונם. אם למדינת ישראל לא יהיו רוכבות קרקעיות כאלה, היא לא תוכל לעשות את ההסכם עם אורחיה הפלסטינים, ולא תוכל לעזור לתושבי עיירות הפיתוח, ולא תוכל לנהל מדיניות של צדק חברתי בכלל. יתעשרו מכך ספסרי גדל"ן, אבל צדק חברתי ופוליטי לא ייעשה. ילדינו ישלמו את המחיר על כך בעוד מספר עשורים.

בכל הנוגע לפלסטינים אורחי מדינת ישראל בחזרה המדינה שלא להחליט. ובעוד עשרים שנה היא כבר לא תוכל להחליט, זה ייכפה עליה. כשם שהיא החמיצה ב'67. כי אם אז מדינת ישראל היתה מקימה מדינה פלסטינית בגדה המערבית, בלא כיבוש, היום המצב היה טוב לאין שיעור. אף אחד לא היה חכם מספיק להגיד את זה אז, ואף אחד לא חכם מספיק לראות שזהו ההזדמנות הזו פתוח עכשיו, ושאלחנו הר

לכים להחמיץ גם את השלום עם הפלסטינים אורחיה של המדינה. עד אוקטובר האחרון היתה אשליה שהפלסטינים הישראלים מקבלים על עצמם את הפרויקט של להיות אורחי המדינה הישראלית. מאר קטובר האחרון הקו הירוק היטשטש. גם על ידי הפעולות של המדינה למשל רצח 13 האזרחים והקמת רצף טריטוריאלי יהודי בוואדי ערה ובגליל, וגם על ידי תהליך של לאומיזציה של הפלסטינים הישראלים שלא רואים את עצמם כבר רק כאזרחים, אלא גם כמיעוט לאומי פלסטיני. כלומר, הכיבוש הזה המשך ההתעלמות מהפלסטינים אורחי ישראל בעצם יוצר בחזרה איחוד של העם הפלסטיני שהקו הירוק כבר לא משמעותי לגביו.

אני חושב שהחברה היהודית הולכת לקראת התרסקות, אם היא לא תבין שיש מושגים בסיסיים, גם של צדק, גם של הקצאת משאבים וגם של התייחסות אוניברסלית לבני אדם, והחברה היהודית כמו שהיא נראית כרגע, היא מאוד גוענית.

לצערי, ייקשה על השמאל הציוני להרים את הפרויקט הזה, כי הוא נכשל בשלוש המטרות הגדולות שלו. הוא נכשל מבחינה חברתית, כי השמאל רוגמת מרצ והעבודה יותר גרוע מבחינה חברתית מהליכוד. ניסה למשל את סוגיית הארמות, ואת העובדה שמרבית הקיבוצניקים הם תומכי שמאל. הקיבוצניקים האלה למעשה לוקחים את הארמות בשביל להקים אצולה אגררית אשכנזית. אם הארמות האלה באמת יר פשרו במסגרת חוק עיגון זכויות החקלאים בקרקע, יוצר מצב בו 97

פרופסור יהודה שנהב

למושג שלום אין משמעות כפי שהיא נשמעת. המושג שלום הוא סוג של סידור בין קבוצות אליטה שונות, גם פלסטיניות וגם יהודיות, אבל הוא לא באמת שלום. בהרבה מובנים ישראל היום ניצבת בפני עיי ודיון מוחלט לגבי העתיד שלה ועתיד החברה הישראלית, כפי שהיתה בעיורון מוחלט אחרי הכיבוש ב'67.

כולנו מפקסים ומתמקדים בניסיון ליצור הסדר עם הרשות הפלסטינית, וזהו ניסיון מבוזבז, אבל ההסדר הזה הוא לא בדיוק שלום. המר שג שלום לא יתכן ללא הכללת הפלסטינים אורחי ישראל בתוכו, בעיקר משום שהחברה הישראלית נכשלה כיצירת שוויון אורחי עם הפלסטינים אורחיה. השלום עימם הוא סוגיה הרבה יותר מורכבת הרבה יותר מרכיב מהסכם מדיני-פרוצדורלי עם הרשות הפלסטינית.

אני סבור שמדינת ישראל הפסידה בחמישים שנה הזדמנות לייצר שוויון אורחי בתוך החברה הישראלית בין היהודים לבין הפלסטינים אורחי ישראל, ולכן לא הצליחה להפוך לדמוקרטיה של ממש. גבולות הדמוקרטיה נגמרים במקום שנגמרים הגבולות של הציבור היהודי, ומ שום כך ניתן לקרוא למדינת ישראל אתנוקרטית (כלומר שלטון האתנוס היהודי ולא שלטון הדמוס הישראלי). האתנוקרטיות באה לידי ביטוי בחוקים, במוסדות, בהערפות. בשל העובדה שהמדינה אינה דמוקרטית במובן המלא של המלה, נכשל סדר היום של הניסיון לייצר שוויון אורחי עבור הפלסטינים אורחי ישראל בישראל חריף.

אם החברה הישראלית היהודית לא מסוגלת לייצר שוויון אורחי, וכנראה שהיא לא מסוגלת, היא תצטרך להגיע במקום כך להסכם מריני עם הפלסטינים אורחי ישראל, כפי שהיא נכנסה להסכם מדיני עם הרשות. הסכם זה יהיה נפרד, וכמרכז הסדר על אוטונומיה פלסטינית בתוך גבולות הקו הירוק. אוטונומיה זו לא תהיה רק תרבותית, אלא גם פוליטית ומחברתית. אם ישראל תפסיד את ההזדמנות הזו לייצר הסכם כזה, בעוד עשרים שנה עלול לקרות פה מצב הדומה למה שקרה בדרום אפריקה. אג ברודיה. צריך לזכור.

מאז '48 לא נוסד אף ישוב פלסטיני אחד בגבולות הקו הירוק. הפלסטינים, שהם 20 אחוז מהאוכלוסיה, גרים על 2.5 אחוזים מהקרקע, ושום מציאות של היגיון בריא וצדק לא יכולה לסבול דבר כזה. אם הוד ברה הישראלית היהודית לא תתעשת ולא תגיע להסדר צודק עם הפלסטינים אורחיה, במקביל וביחד עם הפלסטינים בשטחים, או במובן הזה אין מדובר פה בשלום.

לכן אחד המאבקים הגדולים של ציבור שרוצה חברה צודקת ושוויון

אין ספק שהקבוצות השבעות יצטרכו לוותר קצת בשביל קיומה של החברה הישראלית. לוותר על אדמות, על משאבים, על תקציבים, לקדם שוויון אזרחי ודמוקרטיה חברתית. הצרה היא שאליטות לא אוהבות לשלם מחירים כאלה

בעצם סדר יום שהוא אשכנזי לגמרי. הכיטלון השלישי של השמאל הציוני הוא בהכנת הפוליטיקה של הזהויות של הפלסטינים. השמאל רוצה שוויון אורחי, אך הוא לא השכיל להבין שיש כאן מיעוט לאומי. אין ספק שהקבוצות השבעות יצטרכו לוותר קצת בשביל קיומה של החברה הישראלית. לוותר על אדמות, על משאבים, על תקציבים, לקדם שוויון אורחי ודמוקרטיה חברתית. הצרה היא שאליטות לא אוהבות לשלם מחירים כאלה. ואנחנו קורבן של האליטות.